

جوافن کفڈ تو انجاج سنوسي مەممود حاکم مەممود شرعيه

ددالىم مجله قلم كلوارن بولن دسمېبر 1962 يقلاو تله ترسىيار سوات رنچان يقدتوليس اوله تو انجاج سنوسي مەممود يېغ مفوپاي شهاده عالمىيە درى ازھىر يقىد توجونك، نميقن خصوص كفڈ دىرىي ساي، سپاكى اورغ يېغىشىخ جواب داتس فنرىيتىن مجله قلم. مقالە ايت دتوليسن تربىيە درفدا تىك رنچان ددالىم مجله قلم بولن اكتوبر 1962 يائىت رواڭن "كوفى فاهىيە" (فوجوق)، "مشاركە اسلام دىن حىكم اكام اسلام" دان "كندوغۇن رغ اوندۇغ ۲ حکوم اسلام (1960) دجادىكىن فراتوران؟" رنچان "كوفى فاهىيە" دتوليس اوله چمتى فالاروق، رنچان "مشاركە اسلام دىن حکوم اكام اسلام" رنچان فشارغ دان رنچان يېغ لاكى ساتو اوله ساي سىندىري.

مەھالىق كېبىاسىن برانام تراوتمان ددالىم فركارا نکاح كەھوين دان چراي.

ددالىم تولىسىن^۱ ايت تراوتمان داتس كدوا ۲۱ رنچان ايت^۲ تىدق سدىكىيە فون فرنې دىسبو شىخىيە تو انجاج سنوسي مەممود يقىد فرتو مەممە شرعيه سىقاپورا. يەقسۇبۇھا تىتنىغ فرجلانن يېغىلا كو ددالىم مەممە ايت يېتلە مېيمېلوكن فراسان تىدق فواسەتىي اومة اسلام سەھك دىن كرانن مك مجلس فنضىحة اسلام سىقاپورا تله فون مقاداكن سوات جواننكواس كچىل انتوق مېياسە فىقاداوان^۳ اتو فون تىدق فواسەتىي اومة مسلمىن ددالىم فركارا مەممە شرعيه ايت. جواننكواس اين مېنندۇغى توجه اورغ دىن دكتوئى اوله تو ان عىم. جىه. نمازى، سئۈرۈغ فكواام اسلام يېغ كىمان. دىن اداش اين ظاهر بەھا تىدق فواسەتىي ايت بۆكىن درى فيەق ساي سەھاج تىتافى درى فيەق مجلس دانجوڭ درى فيەق جمعىيە الدعوه الاسلامىيە يېتلە ملىتىق سوات جواننكواس فول كرانن. اين منجادي بوقتى بەھا اف يېغ كىت تولىسى ايت بىداسرىكىن كېنارن - دان تىدق اد دتوجونك شىخىيە ددالىم.

مالقىن توجوان تولىسىن^۴ ايت^۵ يېغ مباوا حجه ۲

ددالىم كدوا ۲۱ رنچان، سلائين درفدا فوجق، دىن جلس دان تەۋە بەھا عزم دان توجواننىڭ بىركەندىق كفڈ فرپايىكىن داتس فركارا^۶ يېغ مەنائى حکوم نکاح كەھوين يېدەجەنلىك دىساقاپورا دىن منشىۋە سفای تىدق دعمل دان دجالنىڭ لەڭاھن اتو فربواتن^۷ ددالىم مقاداكن فرپايىكىن ايت، تىمبول فركارا^۸ يېغ بىرتىغان دىن حکومنىڭ بىلدۈللىكىن انتوق دلىقىناڭ اوله اومة اسلام.

رنچان^۹ ايت دىن جلس مباوا حجه^{۱۰} يېغ تىمبول درفدا فراسان تىدق فواسەتىي ددالىم فركارا^{۱۱} يېغ نميقن دجالنىڭ دان دلىقىناڭ يېغ دراس اوله اورغرامى بىرتىغان دىن حکوم اسلام فەحال كراجاڭ سىندىري؛ سەنچىغ يېغ دكتەھىي؛ تىدق سدىكىيە فون مأو منچەمفورى فركارا^{۱۲} اورغ^{۱۳} اسلام افلاكىي بىرنىيە انتوق مەقاچو اتو مەندا حکوم^{۱۴} ددالىم يېدەجەنلىك دان^{۱۵} اورغ^{۱۶} اسلام (تراوتمان ددالىم فركارا نکاح كەھوين دان سەمفمان).

دەن عزم دان چىتا^{۱۷} ايتولە مك رنچان^{۱۸} يېغ سەفت ايت، ساي دەھەمكىن اكىن تروش دفر جواڭىن، سەھك اومة اسلام بىر فواسەتىي بەھا كېبىاسىن بىراكام ترجمىن - دان اوندۇغ^{۱۹} نكىرى يېغ داداڭىن انتوق مەریك تىدق سېكالى^{۲۰} اكىن مەقکوڭىغ اتو

اکام دان حکومن، دبالیس اوله تو انحاج سنوسی محمود، حاکم محکمه شرعیه دغن دتو جوکن کف شخصیه سای، بليو منوده بھوا "سموان بو هوغ" کارو لاتی مغایر و کن سرت مغندو غی توجوان ۲ جاهه دان حسد دغکی؟"

کالو رنچان ۲ بقدتولیس سموان بو هوغ کارو لاتی مغایر و کن مغاف فول مجلس فنصیحة اسلام سیقا فورا هنگ مقاداکن توات جواتنکو اسی فپیاستن ترهادف محکمه شرعیه دان مغاف فول تر اجان ترفقسا مقاداکن فنجلاسن منرو سی اخبار دان رادیو؟ کالوله فر کارا این تیدق بنر تنتون کراجان تیدق مقاداکن فنجلاسن ترهادف اف یې بولاکو دان تیدقله مشارکة رامي براس ییمبیغ، ادکه این کدشکین، حسد دان بر توجوان جاهه؟ ادکه تو انحاج سنوسی فیکر نسای اکن بر دغکی هاتی کران بليو مندو دتکی کروسی یقدرتوا محکمه شرعیه؟

سای تیدق دغکیکن فکه دان کدو دقکن دان سای تیدق بر هارف دغن فکه دان کدو دقکن کران سای مفوپایی کیقین داتس تاغن دان او سها دیری سندیری یقتله دکرنیاکن تو هن کف سای پسکالیفون سای جاؤه دری بر تایتل علماء دان جاؤه دول در د مفوپایی "شهاده؟"

بهکن بوکن ایت سهاج سای بوکن سئورغ علماء سای هان سئورغ فنولیس، نایشن حجه ۲ سای ددالم تولیس بقدبخت اوله الفاضل تو انحاج سنوسی محمود تیدق دبخت تولیسشن تفافی رغ دبخت فنولیس، چوب تر غنکن ادکه حجه ۲ اکام یې دباوا ددالم فر کارا ایت بر تناش دغن حکوم شرع اتو تیدق! این یې فرلو دجواب، بوکن سیاف سای؛ سیاف کورو نسای، این تیدق فراو سای فافرکن دهدافن عموم، کران سئوله ۲۴ کلق اکن منجادی کمکا هن سهاج - اکو تله بر کورو دغن فلاں تفافی کورو ملبا سدغ مریدن سلالو تربابس، سای دان سای یقین اور غرامی قوم مسلمین جوک، بر حاجة حکوم اسلام دلسناکن، کالو ددافتی ساله حکومن ۲ نکری یقدبوا داتس اومه

تو انحاج سنوسی محمود، یقدرتوا محکمه شرعیه سیقا فورا.

* * *

اسلام مک بر حق تیف ۲ او مة اسلام مننتو نندان؛ تفافي حکوم شرع تیدق سئورغ فون بر حق منداش، جك کلولسین شرع دكتکن اوله حکوم نکری دان بولاوان دغن شرع مک سای فندغله اداله ای سباکی ساتو جهاد انتوق مبالیکنکن سموا کف دتو جوان ۲ شرع.

(6) فچاهن (3) یې ملولسکن قاضی مقاداکن فپیاستن سههنگ ۱۴ هاري بهارو بر فوا سهاتی، این حکوم نکری تفافي ادکه شرع مغهندقکی دمکن، جك تیدق مک کوا جیفن او مة اسلام بمنته فراتوران ۲ یقدبوا ایت دغن داسر بھوا کراجان تیدق ماو منچمفوری حال احوال او مة اسلام، سبب ایتونه فر کارا سفتر ایت بر حق دبنته اوله او مة اسلام، سبب نکری این بوکن نکری دیکتاتور، بنتا هن یې

”فراتوران يغ سبزش ایالله مغیکوہ اوندغ ۲“
 اسلام ۱۹۵۷ دان فندان اوندغ ۲ اسلام تاھون
 ۱۹۶۰ بهوا سئورغ يقتلہ سديا اد اسوري مستيله
 مختنا ايندين درفه چيف قاضي سیاف هاش دافه
 گمپري ايندين تربیبه سسوده سرات فمرقسان يغ
 لشفک دان ترنتن دان ستله اي بر فواسهاتي بهوا
 سی سوامي بوله نبیري لايانن يغ سام دان عادل
 تر هادف استري ۲ ايت دان مفو گمپري نفقه کفه کفه
 مریک دان انق ۲ مریک. دري ايت جك چيف قاضي
 اد بر تاث کفه استري توان ددالم فمرقسان ايت
 دغ فركتأن ”ادکه اوچ سوك سوامي اوچ بر کھوین
 لاني؟“ مک ايت تيدق بر ارتی بهوا ايندين چيف
 قاضي بر گنتوغ داتس فرستوجوان استري توان
 کران جوافن (استري توان) جك اي تيدق تاکوه
 دشن اوکون سوامي، ایالله دان مستيله ”سای
 تيدق سوك سیافکه يغ سوك دمادوکن؟“

دادالم اوندغ ۷ اي. بهوا چيف قاضي بوله
 مکھوینکن سئورغ يقاد استري ستله اي
 مندافتی بهوا تيدق اد هالش ۲ شرع. دان منوره
 اوندغ ۲ ايت جوک (سيقتشن 14) سیاف يغ
 تيدق فواسهاتي کفه کفوتسن ايت بوله افیل کفه
 محکمه شرعیه: دان ستروسن منوره شیقتشن 37
 افیل بوله دبواه کفه افیل بورد داتس کفوتسن
 محکمه شرعیه ايت.

درفه اين کيت سوك بر تاث: ادکه يقدتر گن
 اوله ”توانحاج سنوسی مختاری این ارتین فر کارا ۲“
 ”بر فواسهاتي بهوا اي تيدق بر تنانغان دشن شرع؟“
 ددالم مجله قلم تله مقلوارکن ببراف حجه ۲
 شرع تنتیخ ملتکن سوات فر کھوین لبه درفه
 ساتو. دسان تيدق ددافتی اد حق قاضي مناهن
 سوات فر کھوین دشن الاسن ۲ يغ سفرت ايت.
 تيدق اد فول شرع مهندقکی سفای سوامي بر تاث
 کفه استري توان سفترت يقدنسیه اوله ”توانحاج
 سنوسی. دشن کران ابت دمناکه حکوم شرع دلتکن
 ددالم فر کارا این؟ ادکه حکوم شرع مختاری
 مختاری حکوم مانسی؟ اف تيدقکه توجوان مپکه“

يونیبرسیتی از هر دمتره سکارغ تله گمبوکاکن
 فینتون کفه فنیتو ۲ وانیتا. ددالم گمپر این
 کلیهان سئورغ مهاکورو سدغ بر تسام ۲ دشن
 مهاسیسو ۲ وانیتا دازه ر.

دبواه ايت تيدق سکالی ۲ مختاری شخصیه سئورغ.
 جوک مختاری کھوین لبه درفه ساتو. ددالم
 اوندغ ۲ اسلام ۱۹۵۷ دشن فندان 1960 چوک
 دکتهوی بهوا هاش چيف قاضي سهاج يغ بوله
 مکھوینکن سئورغ للاکی يقاد مفوپایي استري
 سکیران ای بر فواسهاتي، ستله مپیانتنه بهوا يغ
 دمکین تيدق بر تنانغان دشن حکوم شرع. (سيقتشن
 ۷ اي. درفه اوندغ ۲ اسلام سیقاورا 1959 فندان
 1960).

دادالم فر کارا این حاج سنوسی محمود، يغ
 دفر توا محکمه شرعیه ددالم سورتن داتارا لاءبن
 بر کات:

فرچرا
(يعني)
ستور
طبع سو
فرستو
راسن
شاد بار
آفغان.

حاکم :
استر
تیدق :
شرعيه
برچرا
حال اد
اوله س
فچاهن
تسارع
بهوا کد

تیدق
استری
بليو لا
ند اخ
فصل
مندفتر
برفوا
برستو
مفکوه
1
تیدق
دسيشا
دربریت

جو انکواس فمر قسا مهاسیسنوا ۲۱ یهارو دالازهر مصر. ببراف مهاسیسنوا ۲۱ و اینتا ۲۱ این سدغ
دتان ارله الشیخ شاکر محمد عطیه (یقبرس شکوه قوتیه) دری ازهرا.

منجادیکن مربلک برزنما. هندقله دایقة بهوا
اورغ ۲ اسلام بوکن سباکی کولشن لاءین -
سامسکالی دحرامکن برزنما دان حکومن
اتسن برة سکالیفون حکومن یغ برة ایت
تیدق دافه دلقسناکن دنکری این کران
حکوم اسلام سدق بردوله هاري این.
مغنای فرچراين؛ تو اجاج سنوسی برکات:
”سیشکوهن قاضی ۲ سیشاپورا ترمانتوق چیف
قاضی دان قاضی حکمه شرعیه تیدق دنرکن
مندفترکن اف جوا فنچراين این ملینکن گسوا!
سماومی استری حاضر دهدافن مریلک دان برستوجو
هندق برچرای مشکوه اوندغ ۲ اسلام ۱۹۵۷ فصل
12 فچاهن (۳).

فرکارا این تله فنجع لیر مندافتہ او لاسن.
فرکتان یغ عموم ددام اوندغ ۲ این اداله مشکه دان
بوله دجاديکن برماچم ۲ کران ددالمن دسبوه

فرکھوینن لبه در فد ساتو کائس اورغ ۲ اسلام
ایت بوله منیمبولکن دان مقالقکن فرزنان؟
افکه ارتیش انتوق مقاداکن سکاتن ایت لالو
دباؤ داسر ”کالو تیدق فواسهاتی اتس کفوتن
چیف قاضی“ بوله افیل کفده حکمه شرعیه؟
سقکوھون اد کلولسن منتوه افیل تتفا یقدمکین
اداله سمات ۲ مپوسهکن دان مرومیتکن نساج
سدغ فراتوران افیل؛ بیاسن؛ تیدقله موده یايت
مشپند قکی فربنچان. فرکارا ۲۱ کالفن سفتر این
اکن منیمبولکن دوا در بھیا دان بنچان:
فرتام؛ منجادیکن اورغ ۲ یغ هندق بر استری
لاکی بوله میوا آنکاح سندیری دش تیدق
فايه دهدافن قاضی - یعنی ملشکر حکوم
نکری.

کدوام باکی مریلک ۲ یقتله سوک نام سوک دان
ریضا اکن مواسکن هاتی مریلک؛ بوله

سئورغ سوامي مننتو استرين حاضر محكمه شرعیه سیقاورا کران هندق مننتو چراي (اعلان ترسیار ددالم اوتوسن ملايو 20 اوکس 1962 موک دلافن).

توانحاج سنوسی لالو مفتراهنکن فیاکم وایتا سفنجع يغ کيت کتهوی بهوا فرکارا ۲۱ يغ مقنای فیاکم وایتا سلوره اومه اسلام بر فهم بهوا فیاکم وایتا کسلورهنن تیدق دکناکن کفده اومه اسلام. تتفی مالفن بهارو سکارغ دنداری سهقک سفنجع يغ کيت کتهوی بهوا اد اهل ۲ مجلس فنصنیحة اسلام يقر فرنجه دداله این مریک بر فندافة مغاف فرکارا ۲۱ يغ مقنای اومه اسلام تیدق دباوا دان دبحث د مجلس ایتم تروس سهاج دکناکن دعن تیدق ستاهو مریک؟

دعن اف يغ سای سوتکن این راسن بز جواب اف یقدکتاكن بليو سباکي بنر تتفی سبېرث تروس بماله دعن بر صفة مندیریکن بنه باسه. ادفون مقنای سراغن ۲ بليو کفده نربادي سای بیارله اور غرامی منیمېگن. بز کوروکه سای اتو شیاف کورو سای تیدق منجادی سوال: يغ منجادی سوال افکه حجه ۲ سای ایت مپالهی شرع اتو بنر - جك مپالهی شرع ترغلکن سالهں: جك مپالهی اوندغ ۲ تکری مک جك ای بر تنشاشن دعن شرع مک سای تروس منروس اکن منتشن سېچک شرع تیدق دفر کوسا.

دمکین جوک تتنغ رومېتچک دان انق ۲ سای. ایت فرکارا سای دان تیدق فرلو اورغ لاعین تاهو. سای تیدق فرلو ماغرکن سباکي جوانن سای. دسینی ساکی جوانن سای. کالو توانحاج سنوسی ماوم بارشكالي دفيکرکن سوات کواجيفن انتوق مقتھوی دافور رومه سای: سیلاکن دایغ کرومہ سای کلوارک سای برسدیا مبری کتراغن ۲ یقدجاجتن.

عبدالله بن حامد العيدروس

فرچراين بوله دبواه دان دفترکن سکيران کدوا ۲۱ (یعنی سوامي استري) بزستوجو: نسبه کالو سئورغ استري تیدق بزستوجو مک افکه چراي يغ سوده دلظکن اوله سوامي ایت تیدق جاتوه؟ فرستوجوان فرموقان اتس سوات فرچراين راسن تیدق فرنه دجمفای اد ددالم اکام اسلام. يقاد بارشكالي هاش ددالم اکام لاعین سهاج، کريستيان امفمان.

چوب فرهاتیکن کات ۲ توانحاج سنوسی، حاکم محکمه شرعیه یقدباوه این:

"(ب) فرکارا سوامي تیدق بوله منچرايکن استرين کالو تیدق فرستوجوان استرين اداله تیدق بنر. سای سنديري سباکي حاکم محکمه شرعیه تله مندفترکن دالم تاهون این کيرا ۲۱ شفوله فرچراين ستله سوامي ملطفکن طلاق استرين فد حال استرين ایت تیدق بزستوجو بهوا دی دطلاق اوله سوامين: چوم منوره اوندغ اسلام فصل ۱۲! فچاهن (۳)، قاضي ۲ تیدق دېنگن مندفترکن سمارغ فرچراين ملينکن ستاهه مریک بر فواستهاتي بهوا کدوا ۲۱ فيھق ۲ سوامي استري بزستوجو."

فدر فرملاءن فرکنان این بليو برکات بهوا تیدق بنر کپتان سوامي تیدق بوله منچرايکن استرين کالو تیدق تیدق اد فرستوجوان استرين. بليو لالو مبری کپتان برکنان اف یقدبواش تتفی فد اخرن بليو برکات قول "منوره اوندغ ۲ اسلام فصل ۱۲) فچاهن (۳) قاضي ۲ تیدق دېنگن مندفترکن سبارغ فرچراين ملينکن ستله مریک بر فواستهاتي بهوا کدوا ۲۱ فيھق ۲ سوامي استري بزستوجو.

سکارغ مان يغ ماؤ دفکغ. بليو منافیکن کمدین مشاکوئی: سای هاش برکات: ماشاء الله!

انتوق ممبوقتیکن بهوا سوات فرچراين تیدق بوله دلاکون اوله سوامي کائس استرين دسیقاورا اداله پات دعن سیارن اعلان يغ هاروش دنربیتکن اوله محکمه شرعیه سیقاورا مقنای